

Redovisning inventering verksamhetslokaler

Förslag till beslut

1. Direktionen för Kommunalförbundet sjukvård och omsorg i Norrtälje beslutar att ge förvaltningen i uppdrag att inleda dialog med Norrtälje kommun om att upprätta handlingsplan utifrån inventeringens identifierade behov i verksamhetslokaler.
2. Direktionen för Kommunalförbundet sjukvård och omsorg ger förvaltningen i uppdrag att genomföra årlig fysisk rond i omsorgsboenden för att tillse att de är anpassade för att bedriva vård och omsorg i förändrat klimat.
3. Direktionen för Kommunalförbundet sjukvård och omsorg uppdrar åt förvaltningen att föra dialog med Tiohundra AB, Norlandia AB och Vardaga AB avseende verksamhetens rutiner med bäring på att bedriva verksamhet i förändrat klimat.

Ann-Sophie Holgersson
Förbundsdirektör

Sammanfattning

Förändrat klimat har föranlett Folkhälsomyndigheten att gå ut med riktlinjer gällande särskilt sårbara målgrupper. På uppdrag av direktionen för Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje beslut 2023-09-14 § 80 har förvaltningen som följd genomfört en inventering av omsorgsboenden. Fokus för inventeringen har varit verksamhetslokalernas förutsättningar att klara påverkan av extrem värme (så kallad värmebölja) och extrem kyla (stark kyla under flera dygn).

Ärendet redogör för på övergripande nivå för slutsatser som framkommit i förvaltningens inventering av femton omsorgsboenden, varav åtta avser inom funktionshinderområdet.

Generellt framkommer att verksamheterna är väl förberedda för värmebölja. Flera verksamhetslokaler har dock enligt uppgift

svårigheter att hålla lämplig värme i de gemensamma lokalerna vid hög värme.

När det gäller förberedelser för extrem kyla är det generellt sämre i de flesta av de verksamheter som berörs av inventeringen.

Förvaltningen har identifierat att ansvaret för att införskaffa extra element, kylanordningar och persienner till den egna lägenheten/boenderummet vilar på hyresgästen själv. Det medför att förutsättningarna för behagligt inomhusklimat i det egna boendet ser olika ut för individerna.

Sammanfattningsvis är förvaltningens slutsats att de flesta av fastigheterna som ingått i inventeringen är i behov av åtgärder för att tillse gott inomhusklimat oavsett väder för omsorgstagare.

Med utgångspunkt i inventeringen behöver dialog föras avseende rekommenderade åtgärder med fastighetsägaren Norrtälje kommun och Norrtälje kommun utifrån att de förhyr lokaler av Expandia, SBB fastigheter, Lantmännen och Folksam samt föra dialog med verksamheterna Tiohundra AB, Norlandia AB och Vardaga AB.

Det fortsatta arbetet avseende verksamhetslokaler utifrån förändrat klimat kommer att beaktas i arbetet med att ta fram en strategisk plan för boende för äldre (2024-10-24 § 119).

Beskrivning av ärendet

På uppdrag av direktionen för Kommunalförbundet sjukvård och omsorg i Norrtälje 2023-09-14 § 80 har förvaltningen genomfört en inventering av omsorgsboenden. Fokus för inventeringen har varit verksamhetslokalernas förutsättningar att klara påverkan av extrem värme (så kallad värmebölja) och extrem kyla (stark kyla under flera dygn).

De verksamheter som berörs av inventeringen

- är boenden där Tiohundra AB bedriver verksamhet med Norrtälje kommun som fastighetsägare.
- Gröna gränds gruppboende med Expandia som fastighetsägare.
- Krokvägens gruppboende med fastighetsägare SBB fastigheter.
- Granparkens äldreboende i regi av Norlandia med Lantmännen som fastighetsägare
- Solbacka demensboende i regi av Vardaga med Folksam som fastighetsägare.
- Expandia, SBB fastigheter, Lantmännen samt Folksam har avtalsförhållande gällande lokalerna med Norrtälje kommun.

Folkhälsomyndigheten (FHM) förespråkar användandet av enkla indikatorer för att få god kännedom om lokalernas beskaffenhet i förhållande till extrem värme och extrem kyla.

Tillvägagångssätt, vardera boende har fått ett fysiskt besök av förvaltningen där möjligheten att intervjua enhetschef, personal och i de fall där det varit möjligt även någon eller någon av dem som har sin bostad på boendet har efterfrågats. Syftet har varit att med hjälp av nyckelpersoner få inblick i standarden på lokalerna samt att identifiera brister och goda exempel.

Resultatredovisning

Resultat värme

Generellt framkommer i inventeringen att verksamheterna är väl förberedda för värmebölja, bland annat som följd av gott samarbete och stöd av förvaltningens medicinskt ansvarige sjuksköterska. Verksamheterna utför omvårdnadsåtgärder för att svalka så som; köper in glass, vätskeersättning, solskyddsprodukter och annat som behövs för att ge god vård i värmebölja. Det saknas dock möjligheter att hålla ner värmen och tillse att det finns förutsättningar att låta de boende vistas i en sval lokal delar av dag, vilket FHM rekommenderar.

Inventeringen pekar på att personer med psykiatriska diagnoser kräver anpassade metoder för att ex kyla ner sina lägenheter. Det kan handla om att enskilda personer har en fobi som gör att fönstret inte går att hålla öppet. Då fungerar det inte att kyla med en portabel AC om inte den har en fast montering.

Resultat kyla

När det gäller förberedelser för extrem kyla är det generellt sämre i de flesta av de verksamheter som berörs av inventeringen. Fastigheterna är i vissa fall undermåliga när det gäller att stå emot kyla. För att hantera extrem kyla bidrar fastighetsägaren med extra element som flyttas mellan de lägenheter/boenderum som är mest påverkade av kyla.

Ansvaret för att införskaffa extra element, kylanordningar och persienner till den egna lägenheten/boenderummet, för att tillse god miljö, vilar på hyresgästen själv. Det medför att förutsättningarna för behagligt klimat i det egna boendet ser olika ut för individerna.

Det har framkommit att det finns behov av att i verksamheterna se över och uppdatera sina rutiner för vård och omsorg i förändrat klimat. Ändrade rutiner bedöms förbättra möjligheterna för ett behagligt liv även vid extremt klimat.

Inventeringen har identifierat behov i respektive verksamhetslokal att åtgärda för verksamhet och fastighetsägarna. Behoven är av förvaltningen indelade i fyra grupper enligt nedan.

Stort behov

August Jansgården, SoL äldre
Gröna gränd, socialpsykiatri
Kristinagården, SoL äldre
Rosenlundsgården, SoL äldre
Solbacka demensboende, SoL äldre

Medelstort behov

Björkbacken, LSS
Eneberg, Sol äldre
Fjällstigen, LSS
Solbacka gård, LSS

Mindre behov

Bliösundsgården, SoL äldre
Krokis, LSS
Granparken, SoL äldre
Månen, LSS

Oklart behov

Regnbågen korttidsboende, LSS

Inget behov

Vigelsjö serviceboende, LSS

Ekonomiska konsekvenser

Ärendet omfattar inte en ekonomisk beräkning av vad identifierade behov i verksamhetslokalerna kan komma att kosta att åtgärda.

Med inventeringen som utgångspunkt behöver dialog föras kring rekommenderade åtgärder med fastighetsägaren Norrtälje kommun och Norrtälje kommun utifrån att de förhyr lokaler av Expandia, SBB fastigheter, Lantmännen och Folksam samt föra dialog med verksamheterna Tiohundra AB, Norlandia AB och Vardaga AB.

Effekter för sammanhållen vård och omsorg

Inventeringen har bäring på förvaltningens hälsofrämjande och förebyggande arbete som genomförs för att säkerställa livskvalitet för invånarna. I det här fallet de boende på vård- och omsorgsboenden i kommunen.

Barnperspektiv

Ärendet bedöms inte ha någon särskild påverkan ur ett barnperspektiv, då samtliga boende i aktuella verksamheter är över 18 år.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningens slutsats är att de flesta av verksamhetslokalerna i fastigheterna som ingått i inventeringen, är i behov av åtgärder för att tillse gott inomhusklimat oavsett väder. Förvaltningen föreslår att underlag lämnas till Norrtälje kommun som fastighetsägare och utifrån att Norrtälje kommun förhyr lokaler av Med inventeringen som utgångspunkt behöver dialog föras kring rekommenderade åtgärder med fastighetsägaren Norrtälje kommun och Norrtälje kommun utifrån att de förhyr lokaler av Expandia, SBB fastigheter, Lantmännen och Folksam samt föra dialog med verksamheterna Tiohundra AB, Norlandia AB och Vardaga AB, för dialog och framtagande av handlingsplan för att säkerställa en god boende miljö för hyresgäster utifrån förändrat klimat.

Inom de omsorgsverksamheter som ingått i inventeringen finns behov av att se över rutiner och säkerställa att de uppdateras och efterlevs vid värme och kyla.

Under inventeringen har det blivit tydligt att hyresgästansvaret kan medföra ojämlika förutsättningar för hyresgäster att anpassa sitt boende och rum efter förändrat klimat. Alla på ett boende är i behov av exempelvis persienner, extra element och fläktar men alla har inte ekonomiska förutsättningar att köpa in detta. Det kan medföra att levnadsförhållanden på boendena för en del är goda och för andra sämre.

Förvaltningen har försett verksamheter med material från Folkhälsomyndigheten, bland annat en webbutbildning och en

vägledning för att ta fram handlingsplan för att motverka negativa hälsoeffekter som värmebölja kan medföra¹.

Förvaltningen har ombett personal på vardera boende att gå webbutbildningen innan sommaren. Det har följts upp i årlig verksamhetsuppföljning.

Förvaltningen föreslår genomföra en årlig fysisk rond enligt modellen för denna inventering i samtliga verksamhetslokaler där omsorgsverksamhet bedrivs på uppdrag av sjukvård och omsorg.

I övrigt, Sjukvård och omsorg har deltagit i Norrtälje kommuns arbete gällande skyfall och översvämningar inom ramen för kommunens klimatanpassningsplan som väntas vara klar hösten 2024. Översyn gällande påverkan vid storm är enligt uppgift inte planerat i närtid. Finns med som ett område i Norrtälje kommuns översiktsplan.

Det fortsatta arbetet kring verksamhetslokaler utifrån förändrat klimat kommer att beaktas i förvaltningens arbete med att ta fram en strategisk plan för boende för äldre (2024-10-24 § 119).

Beslut skickas till

Norrtälje kommun (kommunstyrelsen@norrtalje.se)

¹ [Hantera värmeböljor i vård och omsorg – testa vad du kan och lär dig mer \(e-utbildningar.folkhalsomyndigheten.se\)](http://hantera-varmeboljor-i-vard-och-omsorg-testa-vad-du-kan-och-lar-dig-mer-e-utbildningar.folkhalsomyndigheten.se)